

პირის რძის წარმოების ტექნოლოგია და ფერმის ეფექტური მართვა საქართველოში

ნათია ოსიაშვილი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
natiaosiashvili@mail.ru

რეზიუმე

თანამედროვე მსოფლიოში მილიონობით ადამიანი მოიხმარს რძეს და რძის პროდუქტებს, რომლებიც არა მხოლოდ ამ ადამიანების კვების მნიშვნელოვანი წყაროა, ისინი აგრეთვე წარმოადგენენ საარსებო წყაროს ფერმერებისათვის და გადამამუშავებელი საწარმოებისათვის. მაგრამ ამის მისაღწევად მომხმარებელს, რძის მწარმოებელ ფერმერებს და გადამამუშავებელ საამქროებს ესაჭიროებათ თანამედროვე ინფორმაცია, თუ როგორ შეუძლია რძეს და რძის პროდუქტებს ხელი შეუწყოს ადამიანის ჯანსაღ კვებას და როგორ ხდება რძის ინდუსტრიის განვითარება.

საკვანძო სიტყვები: რძე, საკვები, ფერმის მენეჯმენტი, ეკონომიკა.

ძირითადი ტექსტი

მეცხოველეობა ადამიანთა საარსებო საშუალებების უზრუნველყოფის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი, მეტად საჭირო და აუცილებელი სფეროა, რომლის განვითარებაზე არის დამოკიდებული კაცობრიობის არსებობა, ამიტომ მას ყველგან განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა, როგორც სასიცოცხლოდ უმნიშვნელოვანეს დარგს.

მეცხოველეობის და აგრარული მეწარმეობის ერთ-ერთ დარგს წარმოადგენს მევირეობა. ვირი, როგორც ცხენისებრთა ოჯახის წარმომადგენელი, მოშინაურებულია დაახლოებით 5000 წლის წინათ, რომელიც ძირითადად გამოიყენებოდა სხვადასხვა სახის სამუშაოების შესასრულებლად, ძირითადად იყე-

ნებდნენ ტვირთის გადასაზიდად და მისგან სხვა სახის პროდუქციის მიღება არ ხდებოდა.

თანამედროვე სამყაროში კი ვირმა შინაური ცხოველის და კომპანიონი ცხოველის როლი მოირგო და მისი მოშენება ძირითადად დაიწყო ფერმერულ მეურნეობებში პროდუქციის წარმოების მიზნით, კერძოდ მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში საკმაოდ ძვირად ფასობს ვირის რძე, ტყავი და ხორცი.

ვირის რძეს საკმაოდ ხანგრძლივი და საინტერესო ისტორია აქვს. მისი სამკურნალო თვისებების შესახებ წერდნენ ფილოსოფოსი არისტოტელე, ისტორიკოსი ქსენოფონტე, ექიმი ჰიპოკრატე და იბნ სენა. სამკურნალო და კოსმეტიკური თვალსაზრისით იყენებდნენ ძველი რომაელები, ბერძნები, ინგლისელები და ფრანგები. (2)

მიუხედავად ამისა დიდი ხნის განმავლობაში ვირის რძის სასარგებლო თვისებების შესახებ იყო მივიწყებული, მან ახალი პოპულარობა მოიპოვა ბუნებრივი მედიცინის მოთხოვნით და იმ ჩვილ ბავშვთა კვებაში გამოსაყენებლად, რომლებსაც აღენიშნებათ ალერგია ძროხის რძეზე.

. ვირის რძის წარმოება, როგორც ბიზნესის ერთ-ერთი სახეობა ყოველწლიურად დინამიურად ვითარდება მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში და კონკურენტუნარიან ბიზნეს სექტორად გვევლინება. ამ დარგის განვითარება განსაკუთრებით ალსანიშნავია იტალიაში, სერბეთში და საბერძნეთში, სადაც ცხოველის მოშენება ძირითადად ხდება რძის წარმოების მიზნით, განსხვავებით ჩინეთისაგან, სადაც საკმაოდ ძვირად ფასობს ვირის ხორცი და ტყავი.

საყურადღებოა, რომ რძის წარმოებისთვის ვირის მოშენების განახლებულმა ინტერესმა ყურადღება მიაქცია ცხოველის უფრო სწორად მართვას, როგორც კვების ასევე მმართველობითი თვალსაზრისით. ზუსტი რეკომენდაციების გათვალისწინებით ბევრ ფერმერულ მეურნეობაში მოხდა პროდუქტიულობის გაზრდა და ცხოველის კეთილდღეობის მიღწევა. (1)

როგორც მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში აგრეთვე საქართველოში ფერმერთა გარკვეული ნაწილის ინტერესის სფერო

გახდა ვირის მოშენება და რძის წარმოება, რადგან ჩვენი ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან წინაპირობას მოსახლეობის უსაფრთხო პროდუქტით უზრუნველყოფა წარმოადგენს, სადაც ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს რძეს და რძის პროდუქტებს.

საქართველოში ვირის რძის წარმოება 2017 წლიდან დაიწყო, რასაც ხელი შეუწყო ვირის რძის რეგისტრაციამ საკვებ პროდუქტად. განვითარების გზაზე მდგომი აღნიშნული დარგი ჯერ მხოლოდ რამდენიმე მცირე ფერმერის ინტერესის სფეროს წარმოადგენს. მათი ინიციატივით შეიქმნა რამდენიმე მცირე ფერმერული მეურნეობა, სადაც ძირითადად მოშენებული ჰყავთ ადგილობრივი ჯიშის ვირის სულადობა.

საქართველოში ვირის რძე ექსტენსიური ტექნოლოგიით ინარმოება, შესაბამისად ვირის პროდუქტიულობა დიდად არის დამოკიდებული კლიმატურ პირობებზე, რადგან ზაფხულის პერიოდში ცხოველის უმთავრეს საკვებს საძოვრის ბალახი წარმოადგენს, ხოლო ზამთრის პირობებში თივა. ფერმერების უმეტესობა ან არ ამატებს ან მცირე რაოდენობით იყენებს დამატებით საკვებს, ძირითადად ქერის სახით.

ვირის ფერმის მომგებიანობას და ეკონომიკურ ეფექტიანობას განსაზღვრავს რძის მაღალი ფასი და პროდუქციის წარმოების დაბალი თვითღირებულება. რადგან დაბალია ცხოველის კვებასა და მოვლა-შენახვაზე გაწეული დანახარჯი და მაღალია წარმოებული პროდუქციის საბაზრო ღირებულება. ასე მაგ: ევროპაში 1 ლიტრი რძის ღირებულება 60 ევროა, საქართველოში კი 60 ლარი. ვირის რძისგან წარმოებული 1 კგ. ყველის ღირებულება კი 1500 ევრო.

საკმაოდ ძვირად ფასობს ვირის რძის გამოყენებით დამზადებული კოსმეტიკური საშუალებები. საქართველოში 2019 წლიდან უკვე ინარმოება ვირის რძის გამოყენებით კოსმეტიკური საპნები, ტუჩსაცხები და ლოსიონები.

2020 წლიდან კი დაიწყო საქართველოში ვირის რძის ფხვნილის წარმოება. 1 კგ. რძის ფხვნილის საბაზრო ღირებულება 400 ევროა.

ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით ვირის ფერმერულ მეურნეობებს მიუხედავად სეზონისა შეუძლიათ მთელი

ნლის განმავლობაში იმუშაონ მოგებაზე, რადგან აქვთ საშუალება გაყიდონ რძე 1 ლიტრი 60 ლარად, მიუხედავად სეზონისა. ამასთან იზრდება კოსმეტიკური საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი.

დასკვნა

მერძეული მიმართულების მევირეობის დარგის განვითარება გაცილებით მეტ ეფექტს იძლევა, რადგან დაბალია საკვებზე გაწეული დანახარჯი და მაღალია რძისგან მიღებული ეკონომიკური ეფექტურობა. ამასთან პროდუქციის საწარმოებლად გამოიყენება უფრო იაფი, უპირატესად საძოვრის ბლახი, რის გამოც შედარებით დაბალია პროუქციის თვითღირებულება. ამიტომ ვირის რძის წარმოების მიზნით ფერმების გაადგილება უნდა მოხდეს იქ, სადაც თესლბრუნვების დიდი მასივების გაადგილების შესაძლებლობაა და სადაც ბუნებრივი საკვები სავარგულები დიდი რაოდენობითაა წარმოდგენილი და შესაძლებელია საკვების ხარჯების მინიმუმამდე დაყვანა.

წარმოებული რძისგან კი მოხდეს სხვადასხვა სახის რძის ნაწარმის წარმოება და რძის გამოყენება ფარმაცეპტული და კოსმეტიკური პრეპარატების დასამზადებლად, რაც საბოლოო ჯამში გავლენას იქონიებს როგორც კერძო ფერმერული მეურნეობის აგრეთვე ქვეყნის ეკონომიკის ზრდაზე.

გამოყენებული ლიტერატურა.

1. Farm Management and Feeding Strategies for Donkey Milk Production / Paolo Polidori ; Silvia Vincenzetti / January 2017;

2. ვირის რძე და მისი განუმეორებელი თვისებები / ჟურნალი ერუდიტი/ მ. ცინცაძე; ნ. ნატროშვილი ; ნ. ოსიაშვილი / 2019 წ.

REFERENCES:

1. Farm Management and Feeding Strategies for Donkey Milk Production / Paolo Polidori ; Silvia Vincenzetti / January 2017

2. Donkey Milk and its Unique Properties / Manana Tsintsadze, Natia Natroshvili , Natia Osiashvili/ Scientific Journal ERUDITE / 2019

DONKEY MILK PRODUCTION TECHNOLOGY AND EFFICIENT FARM MANAGEMENT IN GEORGIA

Natia Osiashvili,
Ph.D Student of GTU
natiaosiashvili@mail.ru

RESUME

Millions of people in today's world consume milk and dairy products, which are not only an important source of food for these people, but also a source of livelihood for farmers and processors. But to achieve this, consumers, dairy farms and processors need up-to-date the information on how the milk and dairy products can contribute to healthy human nutrition and how the dairy industry is evolving.

Key words: milk, food, farm management, economy.